

МОСКВИНОВА В.В., ст.гр. ЭПР-10
Науч.руков.: Лизунова Е.Н., к.э.н., доц.
ДВНЗ «ДонНТУ» Красноармійський індустріальний інститут,
г.Красноармейск

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Исследованы лизинговые отношения в Украине, выявлены тенденции их развития. Проанализированы проблемы рынка лизинга, предложены пути их решения

Актуальність. В умовах глобалізації і науково-технічного прогресу наша держава стала на шлях глибоких політичних, соціально-економічних та правових змін. Задля повної інтеграції країни у світову спільноту та забезпечення гідних життєвих умов населення, уряду необхідно вирішити ряд проблем, головною з яких залишається розробка нової парадигми розвитку національної економіки. Система виробництва, що функціонує на території України, не спроможна забезпечити достатній конкурентний рівень української продукції на світовому ринку. Таким чином, постає питання про необхідність модернізації та технічного переоснащення виробництва, що, породжує ширшу проблему – брак фінансування. На сьогоднішній день, поширеною світовою практикою вирішення проблеми недостатнього фінансування є лізинг. Таким чином, розвиток і функціонування ринку лізингу в Україні є дуже актуальним.

Мета дослідження. виявлення проблем функціонування лізингового ринку в Україні та розробка пропозицій щодо їх усунення.

Основна частина. Лізинг розглядають як новий вид фінансування, він являє собою синтез оренди, кредиту та купівлі-продажу товару. На світовому ринку лізинг – давно відоме та звичне явище, однак для України ця економічна категорія відносно нова. Безперечно, на території нашої держави функціонує ринок лізингових послуг, який, на відміну від закордонних ринків, на даний момент, лише починає період укріплення та розвитку. Проаналізуємо динаміку розвитку лізингового ринку за 2005-11 рр (рис.1) [2].

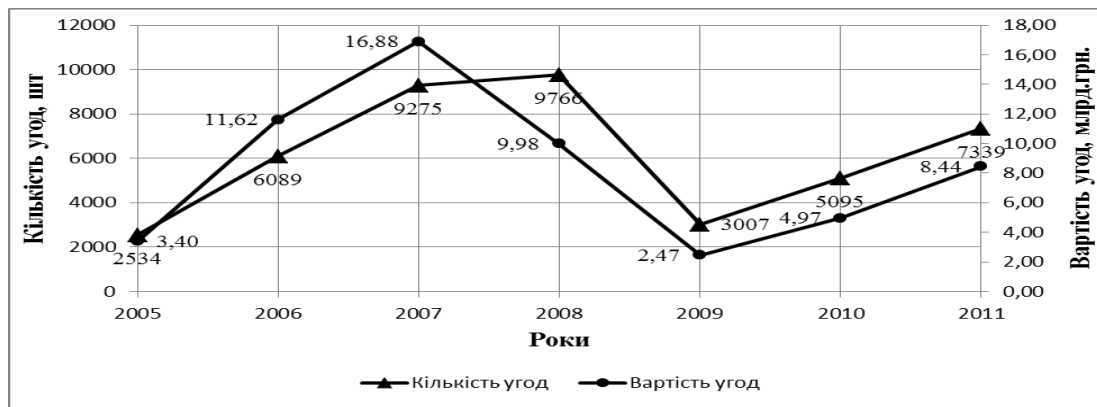

Рисунок 1. Динаміка зміни кількості та вартості лізингових угод

Наведений графік надає можливість умовно розбити ринок лізингу України, на чотири етапи:

2005 - 2007 роки – активний розвиток;

2007-2008 роки – період стагнації;

2008-2009 роки – регресія (спад);

2009 - 2011 роки – поступовий розвиток.

Подібна ситуація на лізинговому ринку була спричинена складною економічною ситуацією, що склалася на світових теренах у цілому, та в Україні конкретно. Період регресії співпадає із початком світової економічної кризи, падінням курсу гривні та скрутним соціальним становищем. Фактично, лізинговий ринок пройшов повний економічний цикл і зараз розпочинає новий.

Для того щоб дослідити структуру лізингового ринку України, визначимо найпоширеніші об'єкти (предмети) лізингових угод у 2009-11 рр. Найбільшу питому вагу товарів, які беруть у лізинг складають транспортні засоби (51-56%). Сільськогосподарська техніка та різноманітне обладнання і прилади складають 10-15% [2]. Їх оновлення спричиняється науково-технічним прогресом. Дані вподобання споживачів можна пояснити швидким моральним старінням існуючої техніки та необхідністю її модернізації. Цілеспрямоване споживання вказаних товарів є результатом вимог сучасного світу до його громадян. Загалом, український ринок лізингу орієнтований на малий та середній бізнес, тобто на приватних підприємців або фізичних осіб. Аналіз структури лізингового ринку допомагає виділити попит на послуги лізингу, що, у свою чергу, відображає шляхи перспективного розвитку ринку. Але бурхливий розвиток лізингової практики спричиняє виникнення нових його форм.

Доцільно проаналізувати джерела фінансування лізингових операцій. Головним джерелом фінансування лізингових операцій в 2009-11 рр. є позичкові кошти та банківські кредити (65-92%), За рахунок власних коштів фінансується 8-13% лізингових операцій. Менше ніж 0,5% в загальному обсязі джерел фінансування складають залучені кошти [2].

На основі всього вищенаведеного, узагальнимо основні моменти:

Лізинговий ринок в Україні пройшов період розвитку, стагнації та регресії, тобто, повний економічний цикл, обумовлений зовнішніми причинами. На сьогодні, спостерігається тенденція збільшення кількості лізингових угод та помірне здорожчання їх вартості. Таким чином, лізинговий ринок знову ввійшов у фазу розвитку. Зростання цін на лізингові угоди обумовлене не лише збільшенням їх кількості, а й наявною в країні інфляцією. Відбувається налагодження функціонування ринку лізингу за рахунок становлення механізму «попит-пропозиція».

Структуру лізингового ринку переорієнтовано на потреби приватних підприємців, представників малого та середнього бізнесу, а також на фермерські господарства та фізичних осіб, зайнятих у сільському господарстві. Така диспропорція спричинена моральним старінням техніки та обладнання в умовах швидкого науково-технічного прогресу. Методика лізингу дозволяє отримувати необхідну продукцію за гнучкою системою виплат.

Фінансування лізингової діяльності здійснюється, в основному, за рахунок позичок та банківських кредитів. Це свідчить про недостачу власного капіталу задля здійснення операції лізингу. Таким чином, до угоди залучаються банки, що створює додаткові податкові відрахування у державний бюджет. Отже, розвиток лізингової діяльності є вигідним як для лізингодавців, лізингоодержувачів, так і для продавців та держави.

Висновки. Проаналізувавши наукові праці [1, 3] та зробивши власні висновки, можна виділити такі способи вирішення існуючих проблем лізингового ринку України:

- розумна грошово-кредитна політика Національного банку України спрямована на зменшення інфляції шляхом припинення грошової емісії;
- усунення протиріч у законодавстві стосовно лізингу, узгодження його з міжнародними нормами;
- реформування податкового законодавства в частині стимулювання лізингових операцій – запровадження пришвидшеної норми амортизації для об'єктів лізингу, надання пільг при оподаткуванні прибутку підприємств, застосування спрощеної процедури повернення майна;
  - стимулювання розвитку інфраструктури ринку лізингових послуг;
  - розвиток системи гарантій та страхування предметів лізингу;
  - розробка комплексу заходів для збільшення іноземних інвестицій під програми лізингу;
  - реклама лізингових послуг тощо.

Слід зазначити, що вирішення проблем лізингу в Україні вимагає комплексного підходу й можливе лише за умови прийняття програми розвитку лізингового ринку. Стратегія розвитку повинна ґрунтуватися як на досвіді закордонних, так і на особливостях національного ринків лізингу. Необхідно враховувати потреби споживачів, але, у той же час,

розвивати всі види лізингу задля уникнення дисбалансу.

Бібліографічний список

1. Закон України «Про внесення змін до закону України «Про лізинг» від 11 грудня 2003 р.» №1381-XV / Верховна рада України. - Урядовий кур'єр. – 2004. - №8.
2. Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців» [Електронний ресурс]- Режим доступу: www.leasing.org.ua.
3. Бадзим О.С., Древуш А.Р. Удосконалення функціонування ринку лізингових послуг // Актуальні проблеми економіки. – 2010. - №9(111). - С.184-188.